

Tjugoförsta internationella lingvistikolympiaden

Brasília (Brasilien), 23–31 juli 2024

Uppgifter för den individuella tävlingen

Regler för utformning av uppgiftssvaren

Skriv inte av uppgifterna. Lös varje uppgift på ett separat blad (eller flera blad). Ange på varje blad uppgiftens nummer, ditt platsnummer och ditt efternamn. Annars kan ditt arbete inte bedömas korrekt.

Om inget annat anges ska du beskriva alla mönster eller regler som du har identifierat i uppgifternas data. Annars kommer din lösning inte att få full poäng.

Uppgift nr 1 (20 poäng). Här är några verbformer på korjakiska samt deras översättningar till svenska:

1. tǽjekmiŋŋənet	<i>jag ska fånga dem_(dual)</i>
2. kekmiŋŋənew	<i>du fångar dem_(plur)</i>
3. mətəlhun	<i>vi_(dual) såg honom</i>
4. kujguŋnet	<i>du biter dem_(dual)</i>
5. kinuheŋŋətək	<i>ni_(dual) väntar på mig</i>
6. nekmitən	<i>de fångade honom</i>
7. mətKolholəŋən	<i>vi_(plur) ser honom</i>
8. mətuhennet	<i>vi_(dual) väntade på dem_(dual)</i>
9. enanŋevlatək	<i>ni_(plur) skickade mig</i>
10. tuhettək	<i>jag väntade på er_(dual)</i>
11. mæccuheŋŋətək	<i>vi_(dual) ska vänta på er_(dual)</i>
12. inekmittək	<i>ni_(dual) fångade mig</i>
13. tǽjelleŋən	<i>jag ska leda honom</i>
14. nekulhuŋnew	<i>de ser dem_(plur)</i>
15. najalholəŋtək	<i>de ska se er_(plur)</i>
16. mæccenŋivŋənew	<i>vi_(dual) ska skicka dem_(plur)</i>
17. nejenŋivŋənet	<i>de ska skicka dem_(dual)</i>
18. mæccallaləŋtək	<i>vi_(dual) ska leda er_(plur), vi_(plur) ska leda er_(plur), vi_(plur) ska leda er_(dual)</i>

(dual) = två personer
(plur) = tre eller fler personer

(a) Översätt till svenska:

19. kulleŋən
20. jinejguŋtək
21. tekminnew
22. tǽjohalləŋtək
23. mətKonŋevləŋən

(b) Översätt till korjakiska:

24. *du ska se dem_(dual)*
25. *vi_(plur) bet honom*
26. *ni_(plur) fångar mig*
27. *de skickar er_(dual)*
28. *ni_(dual) ledde mig*

△ Korjakiska tillhör den tjuktji-kamtjatkanska språkfamiljen. Det talas av cirka 1665 människor i östligaste Siberien. ə = a i engelska *about*. c = ch i engelska *church*. g liknar ett sydsvenskt r. j = j i *ja*. ŋ ≈ nj i *linje*. ŋ = ng i *ring*. h och w är konsonanter.

—Ivan Derzhanski

Uppgift nr 2 (20 poäng). Här är några ordgrupper på hadza samt deras översättningar till svenska. (Se bilder på nästa sida.)

1. chutisa zzokwanako	<i>giraffens hals</i>
2. athuitcha slimibii	<i>männens yxa (för att samla honung)</i>
3. panjubeema popho	<i>impalahanens l. transvaalensis-knölar</i>
4. do'aikuitcha sisimibii	<i>lejonens V. macrorhyncha-knöl</i>
5. uphukwabiitcha zzokwanabii	<i>giraffhanarnas ben (kroppsdelar, pl.)</i>
6. chutikoma beggau	<i>elefanthanens hals</i>
7. uthumekoeta dlakwebee	<i>flickornas spjut (sg.)</i>
8. makokoma erati	<i>pojken korta, breda kokkärl (sg.)</i>
9. midlabiisa neeko	<i>babianens ben (skelettdelar, pl.)</i>
10. dungubiima hazzake	<i>tjuvmannens zebrahanar</i>
11. athobeema sleme	<i>mannens yxor (för att klyva ved)</i>
12. uphukwakosa beggauko	<i>elefantens ben (kroppsdel, sg.)</i>
13. shumusa nqeko	<i>leopardhonans V. pseudolablab-ranka</i>
14. gogogogoma uhuyiti	<i>den främmande mannens flamingo</i>
15. uthumesa dlakweko	<i>flickans långa spjut (sg.)</i>
16. do'aisa sesemeko	<i>lejonhonans V. macrorhyncha-ranka</i>
17. midlaitcha niibii	<i>babianhanarnas ben (skelettdel, sg.)</i>
18. garibieta akhwitibee	<i>kvinnornas lastbilar</i>

(a) Bestäm de rätta motsvarigheterna:

19. wiriko	A. svansar (t.ex. leoparders)
20. roobee	B. tunn kvist
21. mu'a	C. horn (pl.) (t.ex. dikdikantilopers)
22. zzahubii	D. kort, tjock rot

(b) Översätt till svenska:

23. gariko
24. makubii
25. hazzakeko
26. dongobee
27. zzahoko
28. nqibii

(c) Översätt till hadza:

29. *flamingons ben (kroppsdel, sg.)*
30. *zebrans V. pseudolablab-knöl*
31. *impalahanarnas horn (pl.)*
32. *de främmande kvinnornas tjocka pinne*
33. *pojkarernas höga kokkärl (sg.)*
34. *impalans långa, tunna rötter*

△ Hadza är ett språkisolat. Det talas av cirka 1000 människor i Tanzania. **ch, dl, gg, khw, kw, nj, nq, ph, sh, sl, tch, th, w, y, zz** är konsonanter. ' är en s.k. glottisstöt (en kort blockering av luftflödet i strupen). Identiska vokaler efter varandra uttalas separat (med ' emellan).

Ipomoea (I.) transvaalensis, *Vatovaea (V.) pseudolablab* och *Vigna (V.) macrorhyncha* är rankor med ätbara rötter, kallade knölar (som liknar potatis). Skillnader mellan dessa växter är ej relevanta för att lösa uppgiften.
—Samuel Ahmed

giraff

impala

dikdikantilop

lejon

flamingo

babian

elefant

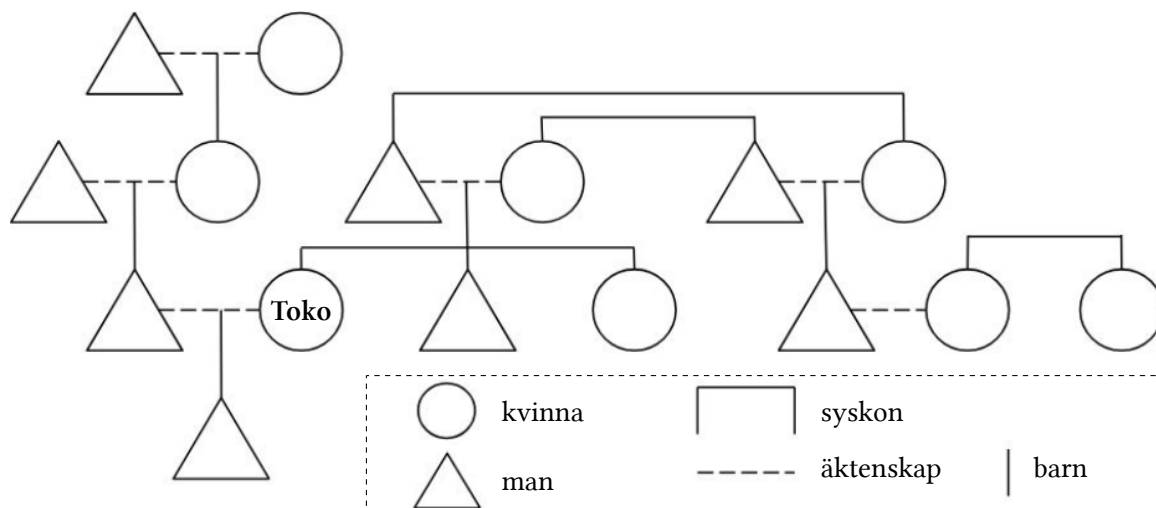

zebra

leopard

Uppgift nr 3 (20 poäng). Du har fått ett släkträd för en komnzo-talande familj, samt påståenden som relaterar familjemedlemmar till varandra. Syskon visas enligt ålder, med äldre till vänster och yngre till höger. En familjemedlem, **Toko**, har redan placerats i trädet.

1. Wafine Kuraiane nge rä.
2. Mea Gwamane bäiñaf yé.
3. Naimr Tokoane ñame rä.
4. Mea Wimsane ñafe yé.
5. Marua Kuraiane enat yé.
6. Naimr Gwamane ...①.
7. Abia Maragaane ñäwi yé.
8. Tawth Kuraiane zath yé.
9. Trafe Wafineane ñame rä.
10. Marua Maragaane zath yé.
11. Tawth Meane ...②.
12. Abia Gwamane yamit yé.
13. Tawth Wafineane nge yé.
14. Wafine Maragaane zath ñare rä.
15. Kurai Wafineane ñafe yé.
16. Trafe Tawthane ...③.
17. Mea Maragaane zath yé.
18. Nfiyam Wimsane bäiñam rä.
19. Wims Gwamane yamit rä.
20. Maraga Tawthane ...④.
21. Skri Gwamane ñafe yé.
22. Naimr Maragaane zath ñare rä.
23. Maraga Tokoane nge yé.
24. Abia Tokoane ngth yé.
25. Toko Wimsane nane rä.
26. Toko Gwamane yamit rä.
27. Maraga Wafineane zath yé.
28. Nakre Wimsane yumad rä.
29. Abia Wimsane nane yé.
30. Mabata ...⑤ ngth ...⑥.

- (a) Fyll i släkträdet.
(b) Fyll luckorna (1–6).
(c) Följande påstående är felaktigt. Förklara varför, och rätta felet.
31. Skri Abiaane ñäwi yé.

△ Komnzo tillhör yam-språkfamiljen. Det talas av cirka 250 människor i byn Rouku och staden Morehead i Papua Nya Guineas Västprovins. Faremfolket, de huvudsakliga talarna av komnzo, utövar s.k. systerväxling, varvid två män från olika klaner gifter sig med varandras systrar (som kan ses i släkträdet).

ä = ä i lär. ñ = ng i ring. th = th i engelska that. z = ts i plats.

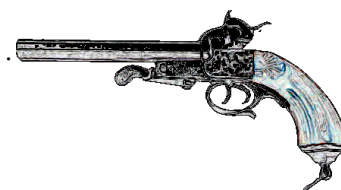
—Aida Davletova

Uppgift nr 4 (20 poäng). Här är några ordgrupper på dâw samt deras översättningar till svenska i godtycklig ordning:

1. çum 'aa'	A. ring
2. dâw çuum	B. mun
3. dâw nôr	C. flip-flops
4. dâw nôr keet	D. lillfinger
5. dâw tôog	E. att minska (på något)
6. dâw sôb pis piis	F. dotter
7. dâw tôoj	G. mjöl-kanna
8. dôo' piis	H. tunga
9. sôb dak	I. fot
10. suk 'aa'	J. näsa

Nedan ges några fler ordgrupper på dâw samt deras översättningar till svenska, återigen i godtycklig ordning:

11. be keet	K. tam tapir
12. be tum	L. kapybara
13. yak yaa'	M. löv (sg.)
14. yak nâax	N. glasögon
15. nâx pôog	O. revolver.....
16. nâx taax	P. huvudflod
17. taax 'uuy	Q. frö
18. tum tâag	R. tam myrslok
19. yon 'uuy	S. tucupi
20. yon tôoj	T. macaxeira

(a) Bestäm de rätta motsvarigheterna.

(b) Översätt till svenska:

21. dâw sôb piis

22. dâw sôob pis

23. dâw çum piis

(c) Översätt till dâw:

24. bäck

25. liten tapir

26. öga

27. dotterdotter

△ Dâw tillhör naduhup-språkfamiljen. Det talas av cirka 140 människor i den brasilianska delstaten Amazonas.

ç ≈ k i *katt*, men uttalat lite längre fram i munnen. j ≈ g i *gem*, men uttalat lite längre fram i munnen. r = h i *hund*. s = sh i engelska *ship*. x = ch i tyska *Bach*. y = j i *ja*. ' är en s.k. glottisstöt (en kort blockering av luftflödet i strupen). ã = nasaliserat ljud. â, ô och u är vokaler. En dubbel vokal (inklusive âa och ôo) indikerar stigande eller fallande ton.

Kapybara, tapir och myrslok är typiska däggdjur i den brasilianska faunan. Kapybaran återfinns nära sjöar, floder, och träsk. Myrsloken är känd för sin långa nos, som den använder för att fänga myror. (Se bilder på nästa sida.) Tucupi är en smakrik vätska som utvinns genom pressning av maniok. Macaxeira är en sorts maniok känd för att vara mindre giftig.

—João Henrique Oliveira Fontes (konsult: Karolin Obert)

kapybara

tapir

myrslok

Uppgift nr 5 (20 poäng). Män och kvinnor talar yanyuwa-språket lite olika. Här är några meningar på kvinnornas dialekt av yanyuwa-språket samt deras översättningar till svenska:

1. **nya-ardu kiwa-wani**
Pojken kom tillbaka.
2. **rru-bardibardilu kanda-wubala ma-burlurlu**
Gumman kommer att baka brödet.
3. **nyu-marralngujilu jarrilu-yabimanji rra-walkuru**
Doktorn läker den gravida kvinnan.
4. **wakuku ji-wulumanji**
Hunden springer.
5. **linji-nhanawalu kanyalu-wudurumala nya-mirningiya**
Kvinnorna kommer att mata mannen.
6. **ji-jakudukudulu kanyinju-athama nya-munanga**
Emun jagade den vita mannen.
7. **nyu-ardulu jilu-nganji warrbima**
Pojken ser dingon.

För jämförelse ges nedan några meningar på männens dialekt, samt deras översättningar till svenska:

8. **li-walkuru kalu-walanyma**
De gravida kvinnorna kom ut.
9. **ki-warrbimalu kilu-tha wunala**
Dingon åt kängurun.
10. **rra-bardibardi janda-waninji**
Gumman återvänder.
11. **ki-bulijimanjilu karrilu-yngkarri rra-ardu**
Polismannen hörde flickan.
12. **ki-mirningiyalu jilu-wubanji ma-ngarra**
Mannen lagar maten.
13. **rru-yanyuwalu kanda-ngala munanga**
Yanyuwakvinnan kommer att se den vita mannen.
14. **linji-marralngujilu kalalu-yabimala li-malbu**
Doktorerna kommer att läka gubbarna.

(a) Översätt till svenska:

15. **mirningiya ka-wulumala**
16. **nyu-munangalu kalilu-wudurruma li-wakuku**
17. **linji-ardulu jalu-wubanji ma-burlurlu**
18. **rru-nhanawalu janda-athamanji ardu**

(b) För alla meningar i (a), markera huruvida de är från kvinnornas dialekt (♀), männens dialekt (♂), eller om det är omöjligt att bestämma (⊙).

(c) Översätt till yanyuwa, och ge både männens och kvinnornas versioner om de är olika:

19. *Hunden jagade flickan.*
20. *Den gravida kvinnan matar gummorna.*
21. *Gubben läkte yanyuwamannen.*
22. *Kängurun kommer att återvända.*

△ Yanyuwa tillhör ngarna-grenen av den pama-nyunganska språkfamiljen. Det talas för närvarande av tre kvinnor i Australiens Northern Territory.

k ≈ *g* i *god*. **nh** ≈ *n* i *ny*. **rr** = rullande tungspets-*r*. **th** = *th* i engelska *that*. **r**, **rd**, **rl** och **rn** uttalas som **rr**, **d**, **l** och **n** fast med tungspetsen bakåtrullad. **n** före **j** och **d** indikerar nasalitet före konsonanten.

Dingoer och emuer är djur som finns i Australien. —*Dan-Mircea Mirea (konsult: John Bradley)*

Redaktörer: Samuel Ahmed, Ivan Derzhanski (teknisk redaktör), Hugh Dobbs, Dmitrij Gerasimov, Shinjini Ghosh, Ksenia Gilyarova, Stanislav Gurevitj, David Hultman, Boris Iomdin, Minkyu Kim, Taehun Lee, Yuyang Liu, Eimear McKnight, Dan-Mircea Mirea, Andrej Nikulin (chefredaktör), Tung-Le Pan, Aleksejs Peguševs, Jan Petr, Aleksandr Piperski, Przemysław Podleśny, Maria Rubinstein, Daniel Rucki, Kazune Sato, Milena Veneva, Elysia Warner.

Svensk text: David Hultman.

Lycka till!